

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

TÁJÉKOZTATÓ AZ AFRIKAI SERTÉSPESTISRŐL

SERTÉSTARTÓK FIGYELMÉBE!

Afrikai sertéspestis (ASP) vírusát mutatta ki egy, a Heves megyei Gyöngyös-Gyöngyöshalász Földtulajdonosi Vadásztársaság területén talált vaddisznóban 2018. április 21-én a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) laboratóriuma.

Az állategészségügyi szakemberek haladéktalanul megtették a szükséges intézkedéseket, a járványügyi nyomozás jelenleg folyamatban van. A fertőzés minden valószínűség szerint ukrainai eredetű, hiszen a betegség Ukrajna a magyar határtól távolabbi területein már évek óta, míg Kárpátalján 2016 vége óta jelen van, és Heves megye ezen részén nagyszámú ukrainai vendégmunkás dolgozik.

Az ASP a házi sertés és a vaddisznó vírusos betegsége, lázas tünetekkel járó vérzéses fertőzés, amely nagy kártétellel jár, akár a teljes fertőzött állomány pusztulását is okozhatja. Egyrészt a fertőzött vaddisznóállományok érintkezésével terjed, másrészt felelőtlen emberi magatartással, mivel a fertőzött állatok húsának illegális szállításával rövid idő alatt nagy távolságokra eljuthat a vírus. A vaddisznóállományokban a természetes terjedés évi 20-50 km.

A betegség emberre nem veszélyes, a sertéshús és húskészítmények továbbra is biztonságosan fogyaszthatóak!

Ki kell hangsúlyoznunk: **Az, hogy sikerül-e megakadályozni a betegség átterjedését a házisertés állományra nagyban függ az állattartók, a vadászok, a fogyasztók és az állategészségügy területén dolgozók egyidejű jogszabálykövető magatartásától, odafigyelésétől és együttműködésétől!**

Eddigi intézkedések

Az afrikai sertéspestis első hazai megállapítását követően a Heves Megyei Kormányhivatal az afrikai sertéspestis elleni védekezésről szóló 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 15. § (2) bekezdése alapján **az országos főállatorvos utasítására** – figyelemmel az Országos Járványvédelmi Központ véleményére – ideiglenesen **kijelölte az afrikai sertéspestissel fertőzött területet és azon belül egy különösen ellenőrzött területet.**

A most kijelölt fertőzött terület összesen 47 vadászatra jogosult területére terjed ki. Az intézkedések – a vaddisznóállományon túl – az ezen a területen tartott összes házisertés állományra is vonatkoznak.

A fertőzött területen – a 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 15. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – számos intézkedés került elrendelésre a betegség helyhez kötése, illetve a házisertés állományok védelme érdekében. Ezen előírások magukban foglalják az alábbiakat:

- hatósági megfigyelés elrendelése a fertőzött területen található valamennyi sertésállományra;
- valamennyi sertésállományban az állatok korcsoportonkénti összeírása;
- rendelkezés arra vonatkozóan, hogy a telepeken a sertéseket szállásukon kell tartani;
- rendelkezés arra vonatkozóan, hogy a gazdaságba nem léphet be, vagy azt nem hagyhatja el sertés, kivéve, ha a járványügyi helyzetre tekintettel a járási hivatal azt engedélyezi;
- megfelelő járványvédelmi (biológiai biztonsági) intézkedések elrendelése (pl. fertőtlenítés a telepek ki- és bejáratánál, vaddisznókkal, a kilőtt vagy elhullva talált vaddisznók bármilyen testrészével vagy bármilyen más fertőzési veszélyt jelentő eszközzel, anyaggal való érintkezés megakadályozása);
- a területről származó sertések, azok spermája, embriója vagy petesejtje másik uniós tagországba vagy harmadik országba való szállítására vonatkozó tilalom;
- sertések a fertőzött területéről hazai rendeltetési hely esetén is csak a Járási Hivatal előzetes engedélyével és hatósági állatorvosi igazolással szállíthatóak ki. A Járási Hivatal előzetes engedélyét csak akkor adja meg, ha az állatokat legalább 30 napja a telepen tartották, oda a fertőzött területéről az elmúlt 30 nap alatt nem érkezett sertés, valamint a klinikai és laboratóriumi vizsgálat eredménye is kedvező eredményű volt;
- a fertőzött területéről élő vaddisznó, vaddisznó test vagy azok húsa nem szállítható ki. A negatív virológiai (PCR) eredmény megérkezését követően azonban a Járási Hivatal – a vadászatra jogosult kérésére – engedélyezi a fertőzött területen belül történő felhasználást;
- társasvadászatok ideiglenes teljes tiltása;
- a sertéstartók kötelesek bejelenteni a saját célra történő vágást is a Járási Hivatalnak legalább 48 órával a vágást megelőzően.

Az előbbieken túl az 1/2018. számú országos főállatorvosi határozatban elrendelt, és a magas kockázatú területre vonatkozó intézkedések is bevezetésre kerülnek.

Ezen intézkedések magukban foglalják az alábbiakat:

- az elhullott vaddisznók szervezett keresése a vadászatra jogosultak területén;
- az elhullott vaddisznók bejelentése írásban, az észleléstől számított 24 órán belül;
- az elhullott vaddisznókból történő mintavétel végrehajtására állatorvosok (vagy más szakértelemmel rendelkező személyek) aktív közreműködésre kötelezése;
- az elhullott vaddisznók testének ártalmatlanítása elföldeléssel és a terület fertőtlenítése;
- minden elhullott vaddisznó laboratóriumi vizsgálata;
- a megszokottól eltérő viselkedést mutató vagy senyvesnek látszó vaddisznók diagnosztikai célú kilövése és vizsgálata;
- minden kilőtt vaddisznó virológiai vizsgálata és az esetlegesen nem negatív eredményt adó egyedek testének ártalmatlanítása;
- a sertéstartóknak az észleléstől számított 24 órán belül jelenteniük kell az ASP gyanúját valamint a sertésük elhullást vagy betegségét, abban az esetben is, ha az ASP-re nem gyanakodnak;
- az elhullott vagy beteg sertésekből történő mintavétel végrehajtására állatorvosok aktív közreműködésre kötelezése, illetve az ilyen egyedekből vett minták laboratóriumi vizsgálata;
- kültéren tartott sertésállományok esetében a sertéstartás helyét kettős kerítéssel kell körülvenni a vadállománnyal való érintkezés megakadályozása érdekében, vagy olyan más módszert kell alkalmazni, ami kizárja a házi sertések és vaddisznók érintkezését;
- az afrikai sertéspestis megelőzése érdekében a fertőzött területen elhullott házisertések testének állami költségére történő ártalmatlanítása.

A fertőzött területen, az afrikai sertéspestis eset közelében, **kijelölésre került egy különösen ellenőrzött terület is**, mely a 701750, 703050, 705450, 701850 kódszámú vadgazdálkodási egységek teljes, valamint a 701350 kódszámú vadgazdálkodási egység egy részének területe.

A különösen ellenőrzött területen az alábbi intézkedések kerülnek bevezetésre a fertőzött területre vonatkozó előírásokon túl:

- a terület határán kétsoros villanypásztor kerül felállításra;
- a villanypásztor felállításáig az afrikai sertéspestis eset közelében végrehajtott fenntartó etetéssel a vaddisznók helyben tartása;
- vaddisznóra vonatkozóan ideiglenesen teljes vadászati tilalom;
- a vaddisznótól eltérő állatfajok esetében egyéni vadászatot csak a Járványvédelmi Vadászképzést eredményesen elvégző vadász folytathat;
- a vaddisznó állomány gyérítése;
- vadbefogó-csapdák telepítése;
- a terület határán egyértelmű jelzés a turisták részére, hogy afrikai sertéspestis betegség különösen ellenőrzött területre kívánnak belépni.

A fenti intézkedések – a járványügyi helyzetnek megfelelően – visszavonásukig, illetve módosításukig maradnak érvényben!

A betegségről bővebben

Az afrikai sertéspestis (ASP) vírus által okozott fertőző állatbetegség, amely az embert nem betegíti meg, de a házisertésekben és a vaddisznókban tömeges elhullással és nagy gazdasági kárral járó járványt okoz. A megbetegedett állatok szinte kivétel nélkül elhullanak. A betegség nem gyógyítható, ellene hatékony védőoltás nem áll rendelkezésre!

A betegség terjedését megakadályozni csupán igazgatási intézkedésekkel, a fertőzött sertésállományok gyors felszámolásával lehet. A hazai sertés állományok védelme érdekében ezért elengedhetetlenül szükséges a betegség korai felismerése. Ennek érdekében kiemelt jelentősége van annak, hogy az állattartók állataik megbetegedéséről, esetleg elhullásáról haladéktalanul tájékoztassák a szolgáltató állatorvosukat.

A sertéstartó a betegségben elhullott vagy a betegség felszámolása érdekében hatósági rendelkezésre leölt sertései után állami kártalanításban részesül, aminek feltétele a beteg vagy elhullott sertések mielőbbi bejelentése az állatorvosnak. Az állatorvos a helyszínen, a beteg állatok klinikai vizsgálata és elhullás esetén a hullák boncolása után dönt az ASP kizárására irányuló laboratóriumi mintaküldés és a helyi hatósági állatorvos értesítésének szükségességéről.

Amennyiben a sertéstartó az állat(ok) betegségét, vagy elhullását – bár arról tudomása volt - nem jelentette az állatorvosnak, akkor az ASP későbbi hatósági megállapítását követően felszámolt állománya után állami kártalanításra nem jogosult, vele szemben élelmiszerlánc-felügyeleti bírság szabható ki.

A betegség egyes esetekben nagyon gyors lefolyású, ilyenkor a sertések rövid ideig bágyadtak és étvágytalanok, majd váratlanul elpusztulnak. Általában étvágytalanság, bágyadtság, gyengeség, bizonytalan mozgás, magas láz (40,5-42 °C), testszerte bőrvérzések, a bőr vöröses-lilás elszíneződése (különösen a füleken, a has alján, és a combokon), előfordulhat hányás, véres-habos orrfolyás, vércsíkos, vagy véres hasmenés, valamint 5-10 napon belüli elhullás jellemző a betegségre.

A vaddisznók és a házi sertések a fertőzött állatokból származó élelmiszer-hulladékokkal is fertőződhetnek, éppen ezért szigorúan kell venni, hogy az élelmiszer-hulladék (moslék) etetését jogszabály tiltja. A tilalom betartása a sertésállományok védelmének és az ASP megelőzésének egyik legfontosabb eleme.

A betegség sertésállományba történő behurcolásának lehetőségei	Megelőző intézkedések
Fertőzött sertések bevitelével	Sertéseket csak az országos nyilvántartási rendszerben regisztrált sertéstartótól, szállítási dokumentumokkal együtt szabad vásárolni!
Vaddisznókkal történő érintkezéssel	A sertések ne érintkezzenek élő vaddisznókkal és a vaddisznók zsigereléséből származó anyagokkal!
Sertés vagy vaddisznóhúst tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésével	Az állati eredetű anyagot tartalmazó élelmiszerhulladék (moslék) etetésére vonatkozó tilalom betartása!
Fertőzött sertések vagy vaddisznók váladékával szennyeződött lábbelivel, ruházattal, használati eszközzel, gépjárművel	Vadászatnál vagy más sertéstartó helyen használt lábbelit, öltözetet le kell cserélni a sertéstartó udvarba lépés előtt!

A betegséggel szemben eddig alkalmazott minden sikeres felszámolási program alapja a korai felismerés volt, ezért kiemelten kérünk valamennyi állattartót, minden elhullott, beteg, rendellenesen viselkedő sertés esetén mielőbb szóljon az állatorvosának!

A járványvédelmi szabályokat és az állategészségügyi jogszabályokat minden gazdálkodónak és szakembernek be kell tartania! Ez nemcsak a fertőzött területekre érvényes, hanem – a járványügyi kockázatra tekintettel – az egész országban kiemelten fontos!

A NAK kéri az állattartók és az érintettek fokozott együttműködését a betegség továbbterjedésének megakadályozása érdekében!

A betegséggel kapcsolatosan további információkat talál a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) (<http://portal.nebih.gov.hu>) és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (www.nak.hu) honlapján, valamint az alábbi webhelyeken talál:

- [Rövid ismertető az afrikai sertéspestisről és közép-európai megjelenésének veszélyéről](#)
- [Hasznos tanácsok az afrikai sertéspestis megelőzéséhez](#)
- [Gyakran ismételt kérdések az ASP-ről.](#)
- [98/2003. \(VIII. 22.\) FVM rendelet az afrikai sertéspestis elleni védekezésről](#)
- [Az Országos Főállatorvos 1/2018. számú határozata](#)

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA